

CHARMANTE STADJES IN HAGELAND

BOURGONDISCH VLAANDEREN TUSSEN BRUSSEL EN MAASTRICHT

In het oostelijke deel van de provincie Vlaams-Brabant ligt Hageland. Die naam dankt de regio aan het kreupelhout ('hage') dat na de middeleeuwse ontginningen de velden bedekte. Hageland kent naast charmante stadjes een vriendelijk glooiend landschap met wijngaarden. Leuven is een stad op de menselijke maat, beperkt in omvang maar met grootse bezienswaardigheden.

Tekst: Bartho Hendriksen
Foto's: Mary Kuiper, Bartho Hendriksen, Toerisme Vlaams-Brabant – Lander Loeckx/Dominic Verhulst

Linker bladzijde:
begijnenbeelden
van Jean Creces en
Marcel Wuyts aan de
Infirmieriestraat in het
Begijnhof van Diest;
boven: abdij van
Averbode; rechts:
Begijnhof in Diest

Net als het 'Hollandse' Brabant kunt u ook in Vlaams-Brabant volop Bourgondisch genieten van Hagelandse wijnen en bieren met smakelijke namen als Wolf, Tiense Zoeg, Hoegaarden en Broeder Jacob. Bovendien heeft elk dorp of stadje wel zijn eigen specialiteit, van noppen in Scherpenheuvel tot kruidkoek in Diest. U kunt uit eten in een van de vele restaurants en brasserieën of genieten van een 'koffietje' in een café of op een terras.

Brood, kaas en bier

Vanuit Tilburg zetten we koers naar Hageland. We rijden via Reusel en Mol naar de norbertijnenabdij van Averbode, de eerste stop in Vlaams-Brabant. In 1134 stichtte graaf Arnold II op deze plek een klooster. Sinds die tijd, met een onderbreking

van 1797 tot 1834, bewonen de norbertijnen de abdij. Het indrukwekkende poortgebouw uit 1379, het oudste nog bestaande gebouw van de abdij, verwelkomt de bezoekers. De abdijskerk bezit een sobere voorgevel in barokstijl. Het monumentale interieur is overweldigend. In abdijscafé Het Moment kunt u genieten van brood, kaas en bier, de drie producten waarop de monniken zich in het verleden toelieden. Op het parkeerterrein voor de abdij beginnen verscheidene wandelingen.

Oranjestad Diest

Niet ver van Averbode ligt het 'onbekende, maar zo beminnelijke' Diest. Het stadje aan de oevers van de rivier de Demer wedijvert met steden als Breda, Orange en Dillenburg om de titel Oranjestad. Niet ten onrechte want Diest

Boven: huisbrouwerij in abdijcafé Het Moment in Averbode; stadhuis en lakenhal Zoutleeuw; onder: Begijnhof Diest; sacramentstoren in Zoutleeuw

heeft al eeuwenlang nauwe banden met het huis van Oranje-Nassau. Vooral prins Filips-Willem (1554-1618) heeft een belangrijke rol gespeeld in de geschiedenis van de Demerstad. 'Hoe vaak ik niet moet uitleggen aan de Nederlandse bezoekers wie Filips-Willem was', vertelt de medewerkster van het Stadsmuseum De Hofstadt op de Grote Markt opgewekt. 'Hij was de oudste zoon van Willem van Oranje en zijn eerste vrouw Anna van Egmond, gravin van Buren. Toen de verhoudingen met Spanje tijdens De Opstand (ook wel Tachtigjarige Oorlog genoemd) verslechterden, werd de prins die studeerde aan de universiteit van Leiden in 1568 ontvoerd en naar Spanje overgebracht. Na dertig jaar werd hij vrijgelaten en keerde hij terug naar de Nederlanden waar hij een lange strijd voerde met zijn halfbroers Maurits en Frederik-Hendrik om de erfenis van zijn vader. Uiteindelijk werd hij afgekocht met de Nassause bezittingen in de Zuidelijke Nederlanden'.

Ministadje

Op de Grote Markt trekt de imposante Sint-Sulpitiuskerk de meeste aandacht. Dit godshuis, dat tussen 1321 en 1534 werd opgetrokken in de Demergotiek, een regionale variant van de gotische bouwstijl. In de kerk bevindt zich in een grafkelder onder het hoogkoor de laatste rustplaats van Filips Willem. Het Demerstadje heeft meer troeven, zoals het intieme Begijnhof, dat met twaalf andere begijnhoven in Vlaanderen vermeld staat op de UNESCO Werelderfgoedlijst. Achter de imposante poort ligt rond de kerk het ministadje waar de begijnen sinds 1261 woonden. De witte huisjes met de beeldjes van heiligen boven de deur en de kasseienstraatjes ademen – hoewel de begijnen zijn verdwenen – een sfeer van vroomheid en harmonie.

'Scherpe heuvel'

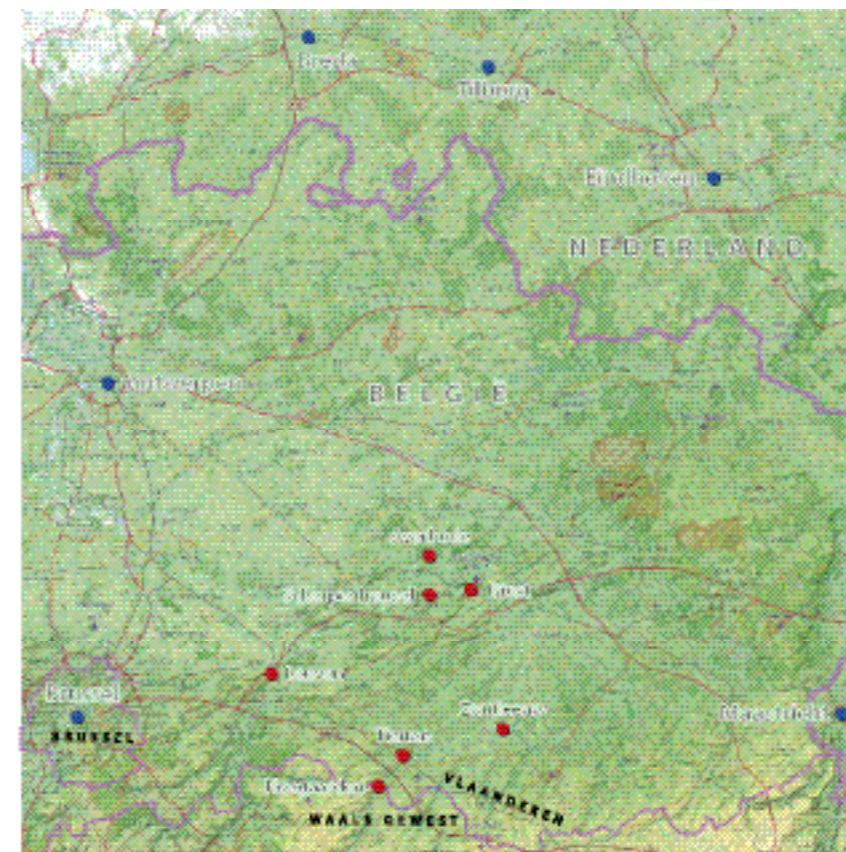
Vanuit Diest rijden we in het voetspoor van de aartshertogen Albrecht en Isabella naar

Scherpenheuvel, een druk bezocht bedevaartsoord. Op de 67 m hoge 'scherpe heuvel' (scherp betekende toen schraal) tussen Diest en Aarschot stond in de 16e eeuw een heilige eik, waarin een Mariabeeldje hing, die wonderbaarlijke genezing bood van diverse kwalen. De toeloop werd zo groot dat de aartshertogen Albrecht en Isabella in 1609 de eerste steen legden voor de huidige barokke koepelkerk. De koepel is versierd met 298 zevenpuntige vergulde sterren. De basiliek wordt omringd door cafés en restaurants, winkeltjes en kraampjes die leven op het ritme van het bedevaartseizoen. Hoogtepunt is de jaarlijkse *kaarskensprocessie* op de zondag na Allerzielen (2 november). Op die dag wordt het Mariabeeld in processie om de kerk gedragen. In afwachting van het beeld steken pelgrims brandende kaarsen in het zand van het voormalige kerkhof.

Zoutleeuw aan de Kleine Gete

We parkeren de camper op de Grote Markt van Zoutleeuw. Het historische plein ligt aan de voet van de indrukwekkende Sint-Leonarduskerk tegenover de sierlijke gevels van het stadhuis en de lakenhal. In de middeleeuwen was 'Leeuw' een bloeiende handelsstad aan het riviertje de Kleine Gete. 'Zout' werd later aan de naam toegevoegd om het belang van de zouthandel te onderstrepen. In de 15e eeuw verloor Zoutleeuw aan betekenis en het raakte in vergetelheid. Zodanig zelfs dat de beeldenstormers de stad in 1566 eenvoudigweg oversloegen. De Leonarduskerk behield daardoor zijn kerkschatten. Door restauratiewerkzaamheden aan de binnenzijde is de kerk beperkt toegankelijk. Het kerkinterieur is een waar museum voor religieuze kunst. Overal staan retabels, triptieken, beelden en edelsmeedwerk. Het grootste wonder is de achttien meter hoge sacramentstoren, of tabernakel, uit 1552. De negen verdiepingen bevatten ongeveer tweehonderd beeldjes met taferelen uit het Oude en het Nieuwe Testament.

Van Zuid- tot Vlaams-Brabant

Vlaams-Brabant is samen met Waals-Brabant de jongste provincie van België, maar kent als onderdeel van het hertogdom Brabant een lange geschiedenis. Bij de stichting van het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden viel Brabant uiteen in drie provincies: Noord- en Zuid-Brabant en Antwerpen. Na de afscheiding van België in 1830 kreeg Zuid-Brabant de naam Brabant. In 1995 werd de provincie gesplitst in Vlaams- en Waals-Brabant en het Hoofdstedelijk Gewest Brussel.

Regionale producten in het Infokantoor van Tienen; paardentuig in het Suikermuseum in Tienen; de basiliek van Scherpenheuvel

er van Zoutleeuw ligt Het Vinne, een gebied rond een binnenmeer waar u goed vanden en vanuit de opvallende kijkhut de op en rond het meer kunt waarnemen.

and Tienen

stad Tienen heeft een rijk verleden en n getuigen prachtige monumenten en wen. Dat Tienen ook een oude Romeinse :etting was, merkt u bij een bezoek aan m Het Toreke. De moderne inrichting : bezoeker kennis maken met de mystieke l van de rituelen rond leven en dood in de nse tijd. Vlakbij ligt het Suikermuseum dat s dan een museum over suiker. Met behulp n audioguide wordt u ondergedompeld in 'eld van de seizoenarbeiders, de bietenoogst verwerking tot suiker. Maar Tienen heeft e bieden: een imposante Grote Markt eede grootste van België), twee prachtige i, stadhuis, gevels, begijnhof met kerk en e winkelstraten.

Zurig witbier

Een korte rit brengt ons naar het dorp Hoegaarden. Wie Hoegaarden zegt, zegt witbier. In de middeleeuwen was het dorp één grote brouwerij waar het karakteristieke witbier op basis van mout, tarwe, hop, water, koriander en gedroogde sinaasappelschil werd gebrouwen. De laatste brouwerij sloot in 1957. Acht jaar later startte melkboer Pierre Celis in zijn schuur met het

brouwen van witbier. In het begin van de jaren 90 van de vorige eeuw groeide het verfrissende witbier uit tot een groot succes. Na een bezoekje aan de brouwerij past uiteraard een glas Hoegaarden. Ook zonder bezoek kunt u in het aan de brouwerij grenzende restaurant Kouterhof van een maaltijd met friet, mosselen én een glas Hoegaarden van de tap genieten.

Levendig Leuven

Geen enkele stad in Vlaanderen spreekt meer tot de verbeelding dan Leuven. Vroeger was Leuven de belangrijkste stad van het hertogdom Brabant, nu met 30.000 studenten een 'slimme stad' en bovenal een cultuurstad. Leuven heeft een compact centrum, ideaal om alles te voet te verkennen. Met de wandeling *Verken Leuven*, af te halen bij de Dienst Toerisme, leert u de stad

in twee uur kennen. Of langer als u daarnaast de vaste collectie of een spraakmakende tijdelijke expositie van het M-Museum Leuven bezoekt. Het startpunt is de Grote Markt, het hart van de stad. Het plein is een 'toonkamer' van Brabantse gotiek met het stadhuis en de Sint-Pieterskerk als grootste modellen. Met zijn cafés, terrassen en restaurants is het ook de huiskamer van Leuven. Hoogtepunt van de wandeling is het Groot Begijnhof dat qua omvang niet onderdoet voor een stad(je). De wandeling volgt vanuit het centrum de Dijle. Een poort geeft toegang tot het domein van de begijnen. Het hof bestaat uit een aaneenschakeling van kasseienstraatjes, pleintjes en parken waarlangs fraai gerestaureerde woonhuizen en conventen pronken. De laatste begijn overleed in 1988 en sindsdien bewonen studenten en gasten van de universiteit de panden.

Voor de laatste etappe van de reis door Hageland lopen we de stad uit naar de Abdij van Park. Deze norbertijnenabdij was ooit een van de toonaangevende abdijen in de Zuidelijke Nederlanden, vandaag is ze de best bewaarde van België. De lange oprijlaan met zijn poorten is indrukwekkend. De abdij wordt gerestaureerd maar u kunt over het terrein rondwandelen en het kleine, maar interessante museum met religieus erfgoed bezoeken.

Hageland mag dan minder bekend zijn als toeristische bestemming, het is wel een streek die met zijn charmante stadjes, historie, beboste heuvels en Hagelandse smaken, niet onder doet voor de bekendere streken als Haspengouw, Kempen en Voerstreek. <

Vier keer Leuven: het Begijnhof, het Stadhuis en terras op de Grote Markt en gotische pinakels op het Stadhuis

Campers

Hageland is een campervriendelijke regio. Het provinciaal domein De Halve Maan in Diest en recreatiedomein Ter Heide in Rotse-laar hebben 'kampeerautoterreinen' (camperplaatsen) met eenvoudige voorzieningen. Details zijn te vinden op de site www.toerismevlaamsbrabant.be/logies Meer camperplaatsen staan op de sites www.bipa.be en www.campercontact.com bijvoorbeeld.

Enkele sites voor overige (praktische) informatie zijn www.toerismevlaamsbrabant.be en www.visitleuven.be